

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Capvt IX. Aliqua pertinentia ad Confessarium, antequam absolvat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

deo: Confessor, ne sigillum frangat, debet petere veniam à penitente loquendi cum ipso de re ipsi penitenti necessaria ad salutem, atque ad ejusdem Sacramentalem Confessionem præteritam pertinentem: Si penitens concedat; jam tunc Confessor admonet: si negat, ad nihil aliud tenetur: quia jam factus est suo munere, quantum potuit. Si penitens redeat ad Confessionem, re in hac debere illum monere de defectu prioris, puto, quia non adest ille rubor: & ita ob aliam rationem minus universalem notat Delugo l. c. n. 77. ita Sanchez lib. 3. de matrim. disp. 6. num. 3. contra Suarium disp. 33. de pen. sect. 5. dicentem posse adhuc & debere admonitionem prosequi: quia talis locutio est pars Confessionis præteritæ.

CAPVT IX.

Aliqua pertinentia ad Confessarium antequam absolvat.

IN unum redigimus quædam, quæ supersunt, quæque superius meliorem locum, quam hunc obtinere non potuisse visa sunt.

§. I. Ex qua opinione Confessarius Penitentem absolvat.

1. **P**otest, immo debet Confessarius sequi opinionem probabilem penitentis, contra propriam sententiam sive probabilem, sive probabiliorum. Ita Suarez de pen. disp. 32. sect. 5. Sanchez lib. 1. in Dec. cap. 9. n. 28. & 29. alique; Castrop. tom. 1. disp. 2. de conscient. opin. p. 5. n. 3. Ratio est, quia tunc penitens est rectè dispositus: dum enim sequi paratus est opinionem probabilem; jam vult ab omni peccato discedere: & quamvis in rebus humanis, sive iudex, sive Medicus debet opinionem probabiliorum sequi, de qua re nobis nunc agendum non est; tamen Confessario, qui non alio modo est iudex, & Medicus, nisi ut anima penitentis iustificetur; satis erit si penitens rectè ad prædictam justificationem dispositus appareat: id quod satis habetur sequendo opinionem probabilem.

2. Petes: Debent id sub mortali? Respondeo, Ita cum Delugo disp. 22. sect. 1. num. 48. Et quidem Confessarius proprius, id est Parochus, debet toties quoties ad se recurrerit penitens, eum absolvere, sequere penitentis opinionem probabili conformare: delegatus vero, id est non proprius, licet audita Confessione, pro ea vice idem debeat; tamen potest eum monere, ne iterum redeat, nisi eam opinionem deponat. Ratio diversitatis est ducenda ex obligatione, quam habet Parochus pro suis ovibus audiendis, à qua non urgetur delegatus. Obligamus autem delegatum pro ea vice: quia quando Confessarius quicumque audit Confessionem; ex suppositione, quod audit, obligatur sub mortali conformare se opinioni probabili, quia tunc penitens, cum sit rectè dispositus, habet jus absolutionis: ne iterum cogatur sua scelera alteri manifestare.

3. Non est tamen negandum, excusari nonnunquam propter levitatem materiæ, ejusmodi Confessarium: ut si Confessio fuisset de peccatis venialibus, aut ita brevis, aut de tali materia; ut eius repetitio apud alium Confessarium grave onus minimè censeatur. Sic Suar. cit. num. 2. Sanchez cit. num. 29. Imò Montefinus & alique apud Delugo disp. 22. cit. sect. 2. num. 48. (nec reprobat ipse Delugo: siquidem contrarium solum vocat verius) in hoc Confessario delegato nunquam talem obligationem mortalem agnoscant: quia talis Confessarius volendo audire penitentis peccata, non vult cedere iuri suo, quo liber est, ut possit suam operando opinionem sequi.

4. Petes iterum: quando Confessarius potest, vel

debet conformare se opinioni penitentis probabiliter esse in se probabilis opinio, an satis est, ut penitenti appareat probabilis, quamvis in se talis opinio non sit? Respondeo: debet esse talis in se, sive tenens, per rationes intrinsecas, sive per auctoritatem extrinsecas. Auctoritate juxta ea, quæ dicuntur à Doctoribus de hac materia. Si ergo opinio penitentis non sit probabiliter habeat, sed solum ipsi penitenti appareat probabilis: v. g. appareat probabile tale tractum non esse usurarium; diligens sit Confessarius in examine sententiæ, an forte sit probabiliter extinsecæ propter auctoritatem alicujus, & si inveniatur esse talem; illi se conformet. Sic Delugo cit. à num. 45. secus illa opinio penitentis, quæ sit nisi falsa & erronea: unde cum ejusmodi penitens se geret, sicuti se gereret cum culpabiliter, vel probabiliter ignorante: de quo nos satis diximus supra lib. cap. 4. hæc tunc declarata doctrina, quando rationem adhibet Delugo lib. 1. Resp. mor. dub. 11. rito enim ait, non obligari Confessarium sequi opinionem penitentis, quando opinio se tenet ex parte Confessarii, ut si sit probabilis, ipsum, posse, & non negare Absolutionem: id quod ego iterum notavi Sanchez d. 44. n. 10. quando egi de penit. lib. 3. cap. 1. num. 39.

§. II. An Confessarius sciens Penitentem non factum, quod commisit, possit illum absolvere.

5. **Q**uid faciat Confessor, quando advertit penitentem aliquod peccatum commisisse, & neque ex se, neque interrogatus confiteri? Dico: si evidenter, quod commiserit, & item evidenter non alteri confessus non sit, absolvere non potest: quia ipsi tunc constat ejusmodi penitentem non esse dispositum. Sic Suarez de pen. disp. 32. sect. 3. n. 9. Sanchez lib. 6. de 2. precept. Eccl. cap. 4. n. 38.

6. Dixi (si scit evidenter) si enim dubitat, dubitat an penitens licet neget; potest absolvere: quilibet debet præsumi bonus, atque adeo rectè dispositus nisi contrarium clare constet. Quoniam igitur evidentia rarissima est, ut scilicet item contingere possit, penitens habeat tacendi causam rationabilem, ut alibi dicta, ad evitandum, verbi gratia suum, vel alius damnum: vel habeat aliquam probabilem opinionem pro se, suæque actione; ideo, regulariter videtur solvendus.

7. Quid, si Confessarius ex aliorum Confessione vidit, v. g. Petrum tale crimen commisisse, nec esse confessum: ipse autem interrogatus negat; habendane ex hoc alius, an Petro? Respondeo: Petro potius, quam alio, in hoc judicio penitens est reus, testis, & accusator; quæque est credendum in hoc foro penitentii in sua conscientia quam aliis in aliena.

8. Sed quid si Confessor advertit penitentem peccatum, quod clare commisit; obligaturne interrogare? Respondeo: obligatur, si advertit tale silentium cum malo examine: quia debet penitentem indispolitum rectam dispositionem adjuvare: imò etiam si incipit penitens omittere: quia Confessario etiam incipit cognoscere plenè statum Rei, illiunque rectè debet antequam absolvat. Quomodo autem, & qua præcedat interrogare debeat penitentem de peccatis ab ipso commissis, jam subdo.

§. III. Quæ ratione Confessor, antequam absolvat Penitentem interrogare debeat.

9. **H**æc animadversio supra, cum de integritate Confessionis actum est, suum germanum rationem locum poterat: Verum nec ab hoc loco, in qua deranti patebit, aliena prorsus est. Quare de illa alio ex Delugo disp. 16. de penit. sect. 14. num. 89. qui

colligitur (& quidem ex eodem, puto principio, quod examen debet esse morale & humanum, non verò metaphysicum) ex qua, inquam, colligitur non obligari Confessarium ad interrogandos poenitentes de extraordinariis quibusdam eventibus, qui in eorum peccatis alias mutantur speciebus, & si ipsi poenitentes adverterent, explicare sine dubio deberent. Verba Sanchez sunt ejusmodi; *Ex his infero, confitendum solum extraordinarium in concubitu, servato legitimo vase, non esse necessario interrogandum de effusione seminis, ad extra vias venerie, necne, vel experiri sit illius periculum, quia hac non frequenter, sed rarissime accidunt.* Hæc Sanchez.

§. IV. An aliquando à Confessario sit subeundum onus Poenitentis, quem absolvit.

Obligatur v. g. poenitens, omnibus expensis, vel primo ad correctionem fraternam proximis, vel secundo ad restitutionem sive rei, sive famæ: vel tertio ad confugiendum ad Superiorem, ob casus reservati absolutionem: vel quarto ad denunciandum aliquem sive Sanctæ inquisitioni, sive alteri Tribunali. Quæritur ergo an Confessarius ejusmodi onera in se suscipere liceat possit, vel debeat?

13. Quoad licet posse: Quamvis consilium optimum sit, ut Confessarius ab hujusmodi poenitentium oneribus subeundis omnino abstineat: tamen concurrentibus tribus, licet potest: ex Suarez de poenit. disp. 35. sect. 4. a. num. 17. imò interdum, ob charitatem, docet. Primum ut sit moralis aliqua necessitas ex parte obiecti: id est, ex parte rei faciendæ. Secundum ut eam rem facere poenitens non possit, vel non sit aptus, vel rationabiliter refugiat. Tertio ut ipse Confessarius speret utiliter se illud munus, sine suo dispendio, executurum.

14. Quoad debitum: In eo tantum casu debebit quando non potest omnino poenitens, ipse autem Confessarius potest: & ex altera parte obligat Charitas sub peccato, ut illud fiat, ad quod tenetur poenitens. Sic idem ibid. Sed discutendo per singulos casus n. 12. propositos; doctrina hæc evadat evidentior.

15. In primo enim casu: si proximi necessitas sit tam gravis, ut poenitens obligetur ad corrigendum illum, sive per se, sive per alium, tunc si potest ipse poenitens; sive per se, sive per alium diversum à Confessario corrigere, non obligatur Confessarius: quia tunc non extremè indiget proximis. At si eandem gravem necessitatem succurrere: neque per se, neque per alium poenitens possit; sed solum per Confessarium (qui casus certè rarissimus est:) tunc si sine magno incommodo, juxta leges communes charitatis, possit Confessor famæ debere: Sic ibid. n. 20. multò magis si is Confessor sit superior, cui incumbit bonum subditorum. Ratio est quia tunc extremè indiget proximis.

16. In secundo casu Confessarius non tenetur subire onus restitutionis sive suæ, sive poenitentis, sive alterius pecuniæ. Idem de restitutione famæ. Sic colligo ex Suar. loco. cit. & ex Sanchez & Castr. mox. citandis Ratio est, quia hoc est onus poenitentis; quod si ex aliqua causa ipse poenitens subire non potest, nec alium inveniat, qui voluntariè vices suas suppleat; jam à tali onere liberatur. Excepi tamen casum extremæ necessitatis, si enim Confessor advertat illà pecuniā extremè indigentem sublevandum, nec aliam adesse sublevandi viam sanè; juxta leges charitatis, ut modò diximus, obligabitur.

17. In tertio casu nunquam obligabitur Confessor Superiorem convenire propter peccatum reservatum poenitentis: Sic Sanchez lib. 2. in Decal. c. 13. n. 14. Castr. tom. 1. tract. 4. disp. 4. p. 5. §. 2. n. 4. 5. & 7. nam vel poenitens potest adire prædictum Superiorem: & tunc non extremè indiget, vel non potest, quia v. g. est infirmus in gravi periculo, vel habet impedimentum perpetuum adven-

di

probabilis illam exagitat, breviter de nostro more, ad illam ad expediendam Confessionem pertinet; affertur. Confessarius non obligatur ad examinandum poenitentem exquisita industria, & exactissimo examine, sed favi & humano. Ad cognoscendum autem gradum poenitentis diligentia, quam adhibere debet Confessarius, non potest errare vel per defectum, vel per excessum. Per defectum errant rudes, ignarique Confessarii, nihil interrogando, vel solum crassissima quædam, vel uni-
versalia: Per excessum fallunt doctiores: quia his occupantur plures, & plures interrogationes, quibus melius species, vel numerus peccatorum explicarentur. Circa hoc advertendum: Confessarium non obligari plus ad interrogandum, quam ipse poenitens ad se examinandum: imò poenitens obligatur primo loco, & deinde secundo capacitate poenitentis, Confessarius: poenitens autem non obligatur ad exactissimum examen, sed ad humanum, hoc est tale, quo Sacramentum hoc non reddatur minus grave, & onerosum: nec est bona confessio, si plus hic se examinaret plus inveniret: ergo ad hoc obligatur: non est; inquam, bona consequentia. Ratio est, quia non est attendendum solum ad exactam, & integram Confessionem peccatorum; sed etiam permittitur, ne Sacramentum, ex hoc capite reddatur nimis onerosum, & grave. Idem ego dicendum est de interrogationibus à Confessario exhibendis, non enim aliis, aliisque minutissimis interrogationibus torquere debet poenitentem: sed humano, prudentique modo, quamvis attendenda sit aliqua differentia, vel numerus, alias appetitudo.
11. Sed inquit aliquis aliquam regulam circa hujusmodi examen, humanasque interrogationes. At propositum non potest dari una, & eadem regula pro omnibus: pendet enim ex capacitate, & dispositione corporali, ex attentione, aliisque circumstantiis. Quare pauciores, & crassiores interrogationes debent fieri homini humilito, & barbaro, quales sunt Indi Occidentales quam alii Europæ: levius item examinandum est rusticum, quam homo civilis: levius qui ægrotat, & difficulter potest ad subtiliora attendere, propter capitis debilitatem; quam homo sanus & robustus. Denique (quod notandum est etiam) levius, & minus exactè interrogandus est circa singula, qui plura habet peccata, quam qui pauciora. Ratio colligitur ex dictis: quia eum solum requiritur diligentia, & examen humanum; hoc autem sit illud, quod non generat ex se fastidium, & tedium hujus Sacramenti: consequens est, ut minus distincta notitia requiratur ab eo, qui vel propter incapacitatem, vel propter morbum, vel propter peccatorum multitudinem, vel aliam ob causam difficultius possit exactam notitiam reddere. Nam illi, qui confiteri debet peccata totius vite, quam in omni peccatorum genere expendit, difficultissimum est, & aptum ex se ad reddendam illi Confessionem odiosam, & gravem nimis, examen illud quod alteri facienti Confessionem menstruat, non est difficile, sed facile. Et hæc est ratio, cur à meretrice, & concubinato & similibus; minus exactè & distinctè petamus numerum peccatorum, quam si per mensem, vel per hebdomadam solum, v. g. in eo peccato fuisset: quia nimirum diligentia, quæ pro peccatis unius hebdomadæ distinctè confitendis sufficeret: eam, si pro longo tempore examinando adhiberetur, difficultatem ingereceret, & molestiam talem; ad quam præceptum Confessionis integræ non obligat: quia redderet præceptum ipsum, & Confessionem nimis molestiam, & gravem. Debet ergo Confessarius accommodare se poenitenti, & notitiam peccatorum à singulis petere, juxta capacitatem singulorum: subtiliorem à subtilioribus, crassiorē à crassioribus, breviorē ab infirmioribus, &c. Hæc ex illo.
S. dicit Confessarius speculativi conscientiam Doctrina Th. Sanchez, lib. 9. de marr. d. 16. num. 5. sine ex qua

di Superiorem: & tunc casus hic non est reservatus: & consequenter Confessor, juxta regulas generales absol-
vendi in articulo seu periculo mortis: poterit illum ab-
solvere: neque enim penitens obligatur mittere alium
sive procuratorem, sive litteras, sive amicum: cum al-
lud se presentandi sit onus personale penitentis, à quo
cum non possit, excusabitur.

¶ 18. In quarto casu nec obligabitur ipse Confessor
subire onus denunciandi illis Tribunalibus; idque pro-

pter rationem modo num. precedenti dictam.
Excepi nisi graviter periclitetur bonum publicum
deficientibus aliis, Confessor remedium adhibere
tunc enim, secundum prædictas charitatis leges
debebit: quia extreme, in eo eventu, Respon-
det auxilio Confessoris.

Ex dictis similia, quæ contingere fortasse po-
tunt, facile decidentur.

